

Le eno je potrebno

ČASOPIS O ŽIVLJENJU V DOMU
LETNIK 14, JANUAR 2024

DOBRA BESEDA JE KOT MED: sladka za dušo in zdravilo za telo

Televizijski napovedovalec je bral novice v živo, ko mu je v usta priletela muha. Nagonsko jo je želel izpljuniti, a se je zavedel, da bi se to večini gledalcev zdelo grdo. Tega ni maral storiti tudi zato, ker je vedel, da je veliko gledalcev pri večerji ... Dušil se je pri govorjenju, vendar muhe ni smel izpljuniti. Moral se je obnašati »profesionalno« in preostala mu je samo ena možnost: muho pogoltniti. In prav to je storil.

Včasih moramo premagati sebe in biti dovolj pogumni ter pogoltniti – ne muhe, ampak besedo. Naprimer takrat, ko smo na tem, da bi izrekli neprijazno besedo. Zlasti med »vročimi debatami«, ko postanemo jezni, ko nas kdo užali in bi mu radi vrnili z ostro besedo. Blagor nam, če se namesto prenegle besede ugriznemo v jezik in je ne izrečemo. Zavedati se moramo, da neprijazna beseda lahko boli še bolj kot kakšna druga

neprijaznost. Zato premislimo svoje besede, preden spregovorimo.

Ko je beseda v naših ustih, je samo naša, nikogar ne prizadene in nikogar ne boli, ko pa jo izrečemo, lahko naredi veliko škode. Kakor ena sama iskra lahko zažge velik gozd, lahko podobno tudi ena sama beseda naredi ogromno škode.

"Dobra beseda je kot med!"

Gospod Bog, pomagaj nam, da bomo s svojimi besedami ustvarjali ozračje sožitja in zaupanja ter bomo z njimi »zdravili« ljudi okrog sebe, še posebej tiste, ki potrebujejo našo prijazno in ozdravljajočo besedo. Naj bodo vedno naše besede kot med, da naredijo dobro drugemu.

(Vir: RUSTJA, Božo. »Povejmo z zgodbo«. Ognjišče, 2015, leto 51, št. 1, str. 26.)

Amicus Dei

Zakaj je svečnica poseben dan za zakonce in za starše

Dan za vse redovnike in redovnice

Svečnica je poseben praznik. Na ta dan se spominjamo, kako sta Jožef in Marija darovala dete Jezusa v templju, kakor je določala Mojzesova postava: vsak prvorojenec je posvečen Gospodu in je torej Gospodov. V odkupitev za prvorojenca je lahko par daroval določeno žival v žgalno daritev. Ker sta bila Jožef in Marija bolj revna, sta darovala dva goloba. Sv. papež Janez Pavel II. je svečnico razglasil za dan posvečenega življenja. To je dan, ko se vsi Bogu posvečeni redovniki in redovnice spominjajo svojih zaobljub, s katerimi so se popolnoma predali Bogu in se odpovedali poročenemu življenju ter družini. Na svečnico se zberejo skupaj pri bogoslužju in se Bogu zahvalijo za ta poklic in za milost, da ga lahko živijo.

Dan spomina na zakonske obljube

Ta praznik daje misliti tudi vsem zakoncem. To je primeren dan, ko se Bogu lahko zahvalita, da je v vaju prebudil hrepenenje po ljubezni in

usmerjal vajine življenjske poti tako, da vaju je pripeljal skupaj v zakon. Se še spominjata obljub, ki sta si jih izrekla pred Bogom na poročni dan? Tisti dan sta svoje življenje posvetila Bogu po zakoncju, saj ne iščeta v prvi vrsti svoje koristi, ampak v zakonu drug drugemu služita kakor Njemu. To lahko razumemo in živimo samo v veri.

Na svečnico se torej zakonci lahko spominjajo svojega darovanja Bogu po zakoncju. To je dan, ko se zahvalita za nešteto priložnosti, skozi katera rasteta v zakonu. Zakon je hkrati konkretna vaja in obenem pot svetosti. Kakor vajini sveči gorita, da širita svetlobo in toploto v okolico, tako naj vajino življenje v zakonu pričuje za Resnico in Ljubezen ter preganja vsako temo in hlad.

Na koledarju poiščita, na kateri dan pride vajina obletnica poroke. Pogovorita se, kako bi jo praznovala in kako bi se Bogu zahvalila, da vama pomaga živeti vajine obljube.

Dan izročanja otrok v Božje roke

Otrok je za starše največji dar, ki ga lahko prejmejo v življenju. Je pravzaprav tako velik dar, da bi ga najraje obdržali zase in pri sebi. Želijo mu priskrbeti vse, kar rabi, celo preHITEVAJO ga v potrebah in željah. Ocenjujejo namesto njega, kateri študij mu bo odprl priložnosti za najboljšo zaposlitev. V mansardi mu uredijo stanovanje. Odrasel otrok pa čuti, da je na njem ogromno breme, ker so starši vso srečo in smisel svojega življenja stavili nanj. Ne

upa tvegati koraka v svet, ker ne ve, kako bi to prenesli.

Praznik darovanja Jezusa v templju daje staršem pomembno sporočilo. Otrok je za starše res največji dar, vendar ne z namenom, da si ga lastijo, ampak da ga v hvaležnosti izročajo v Božje roke. Najbolje, da to storijo ob rojstvu, preden se začnejo pretirano navezovati nanj. Navsezadnje ne gre le za enkratno dejanje, pač pa za odnos, ki daje prostor Bogu, da

vstopi v otrokovo življenje in ga pokliče na posebno pot, ki je drugačna od poti staršev.

Na svečnico v rokah držimo prižgane sveče, podobno kot je starček Simeon v rokah držal in gledal Njega, ki je »luč v razsvetljenje poganov«. Jezus je resnična Luč, ki razsvetljuje življenje, in edini, za katerega je vredno živeti. V središču našega življenja naj ne bo naš otrok, niti karkoli drugega, le Jezus. Imejmo to v mislih, ko bomo na svečnico prižigali svojo svečo pa tudi sveče naših otrok.

Vir: Portal Pridi in poglej

• SVETNIKI - BOŽJI PRIJATELJI

NEŽA

God: 21. januar

Ime Neža izhaja iz latinskega imena Agnes, in sicer po izpustu prvega zloga prek oblike *Agneža. Latinsko ime Agnes razlagajo iz grškega hagnē´ v pomenu »čista, nedolžna« ali iz latinskega agnus »jagne«, ki ima pri kristjanih simboličen pomen.

Latinsko obliko imena še danes izkazuje oblika Agnes, nadaljnje stopnje slovenjenja pa oblike Agnesa, Agneza in Agneš. Različice Nežica, Nežika in Nežka so tvorjenke na -ca, -ika in -ka iz imena Neža. Ime Ines je španska oblika imena Agnes. Ime Janja je nastalo iz latinskega Agnes prek oblike *Jagna.

Iz imena Neža je s priponskim obrazilom -ič tvorjen priimek Nežič s prvotnim pomenom »sin Neže«. V starih listinah pa je zapisan tudi priimek Agnezič (Urbar loškega gospostva 1501: Jerne Agnesitz, kmet v Dolenčicah), ki pa se do danes ni ohranil.

Agnes, tj. slovensko Neža, je ime trem svetnicam. V koledarju sta 2.

marca Neža Češka ali Neža Praška, 20. aprila pa sv. Neža Montepulčanska. Najbolj znana pa je sv. Neža, devica in mučenka v času rimskega cesarja Dioklecijana (god 21. januarja). Med drugim jo upodabljajo z jagnjetom v naročju. Je zavetnica deviške čistosti, tudi zavetnica vrtnarjev. Na Slovenskem je sv. Neža postala zavetnica ovac, pastirjev in ovčarjev. Kmetje so Neži zaupali tudi kure, kar kaže pregovor: Sveta Neža kuram rit odveže.

Vir: Ognjišče

Pripravila Marica

LITERARNI KOTIČEK

Zima

Zima, zima, kje si,
kam si šla?
Vse naokrog vse zeleno,
trava raste namesto snega.

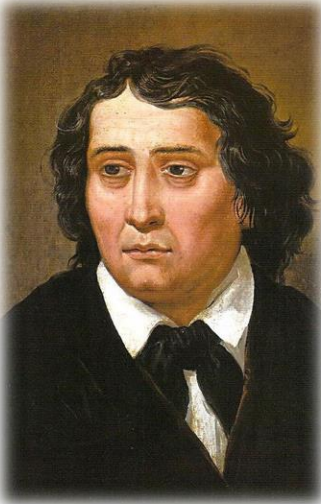
Zima, zima, kje si,
kam si šla?
Veje smrek zelene so
in nimajo kap iz snega.

Kam bom šel,
kdaj bom šel
smučat in sankat?
Ko vsaj bilo bi kaj snega!

Mogoče pa zima le pride,
pobeli naše griče in doline,
velike in male otroke
zvabi na bele strmine.

Erik Šubic, 8. raz. OŠ Rovte

8. februar, dan smrti našega največjega pesnika, častimo Slovenci kot največji kulturni praznik v državi. Od naše osamosvojitve l. 1991 pa je tudi dela prost dan. Po njem se imenuje najbolj prestižna državna nagrada za kulturno ustvarjanje v preteklem letu; ni ga večjega mesta, da ne bi imel Prešernove ulice, trga, ustanove, šole ... Ljubljana in Kranj pa njegov spomenik. Po celi Evropski uniji kroži naš kovanec za 2 evra, na katerem je reliefni obris pesnikovega portreta in njegov rokopis verza »Žive naj vsi narodk« iz 7. kitice pesmi Zdravljica, ki je tudi besedilo naše državne himne.

Prešeren je bil svobodnega duha in se ni rad uklanjal takratnim cerkvenim normam. Cerkvi pa tudi ni bilo všeč življenje, ki ga je živel, zlasti njegova neodgovornost do treh nezakonskih otrok. Gotovo pa je imel svojo intimno vero in iskanje Boga, saj je izhajal iz zelo katoliškega okolja in tudi živel bolj ali manj tesno s tem okoljem. Komaj 8-letnega je mati poslala k svojemu stricu duhovniku in župniku na Dolenjsko, ki ga je tri leta poučeval, da je znal brati in pisati pred vstopom v tedanjo normalko v Ribnici. Kasneje se je kot študent prava oddaljil od Cerkve in bil do nje odklonilno razpoložen, a je v odrasli dobi imel stike z mnogimi duhovniki, zlasti preko stricev in brata. Družil se je s škofom A. M. Slomškom in hodil z njim v gledališče; znano je, da je občudoval Marijo v cerkvi na Šmarni gori – imenoval jo je »moja teta«. Poznanstvo in druženje z župnikom iz Vipave je bilo dokaj pogosto in temu je uspelo pesnika navdušiti, da je napisal hvalnico trti in pesem poimenoval Zdravljica.

Prešeren je bil svojevrsten v svoji vernosti. V svojih pesnitvah je zelo pogosto uporabljal svetopisemske motive in bil zvest judovsko-krščanski tradiciji. Utemeljitelj t.i. prešernoslovja, dr. F. Kidrič, je ugotovil, da je versko izrazoslovje v Prešernovih pesmih pogosteje kot pri kateremkoli drugem slovenskem pesniku. Njegovo nihanje od svobodomiselnosti

nazaj proti krščanstvu se najbolj opazi pri pesnitvi »Krst pri Savici«, ki jo je posvetil tragično preminulemu prijatelju Matiji Čopu. V njej spremljamo zmago krščanstva nad poganstvom ob spreobrnitvi pogankega vojvode Črtomirja v krščanskega misijonarja. In za zaključek še citat iz pesnitve:

»De pravi bog se kliče Bog ljubezni,
de ljubi vse ljudi, svoje otroke,
de so naš dom visoke nebesa,
da trpljenje in bolezni z veseljem vred so dar njegove roke.«

Zapisa L. J. Podgornik

SPOMINSKE DROBTINICE

Pogovor ob kavi

Skupna kava za zaključek leta. Usedem se pred sobo s kavo v roki. »No, leto je minilo,« začnem pogovor. »Ja,« odgovori ga. Ana. »Zopet smo eno leto starejši,« doda. »Nič zato,« pripomnim, »smo si pa pridobili kakšno izkušnjo, spomin ali celo modrost ...« »Sedaj, ko imam veliko časa, tudi premišlujem o preteklem obdobju,« nadaljuje ga. Ana. »Česa se pa najraje spomnite, ko tako premišlujete, mogoče najbolj dragocen spomin?« jo vprašam.

»Najraje se spomnim hoje na Triglav. Nikoli nisem sama hodila. Vedno nas je bilo 8 do 10

ljudi. Ponavadi sem jaz vodila. To so dragoceni spomini! Na Mangrtu sem bila enkrat pa tudi enkrat na Skuti. En gospod je rekel, kdor reče, da je bil na Skuti dvakrat, laže. Če pa reče, da je bil na Triglavu stokrat, govori resnico. Skuta je zelo težak vzpon. Ko si mlad in aktiven, ti čas kar beži, gre zelo hitro, ko si pa sam, takrat gre zelo počasi.

Do nedavnega sem si krajšala čas z branjem knjig, reševanjem križank, sedaj sem to opustila. Pogovor mi veliko pomeni, ko si kdo vzame čas in rada poklepetam.«

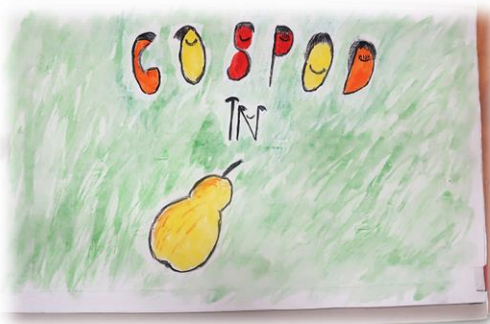
Hvala za pogovor, ga. Ana, in kmalu nasvidenje.

Tudi vam hvala, druženja sem zelo vesela.

T. Z.

KAMIŠIBAJ

GOSPOD IN HRUŠKA

Glavnemu liku, gospodu, je bilo med kosilom zelo vroče in zaželel si je odžejati s sočnimi hruškami. Naročil je medvedu, da mu jih prinese, vendar ta ni bil prepričan, če je to njegovo delo. Neučakan gospod je poklical lovca in ga prosil, da medveda pripravi do tega, da zatrese hruško. Ampak ker je bil

ravno čas počitka, lovec ni upošteval gospodove želje. Zato nestrpen gospod pokliče palico, ki naj udari lovca, da bo streljal na medveda, ki bo otresel hruško. Vendar je palica vedela, da je lovec tisti, ki ji je pomagal vstati, ko je padla, in da ga ne more udariti. Tedaj se je gospod razjezil, poklical ogenj in mu naročil, da ožge palico, ki bo udarila lovca, da bo streljal na medveda, ki bo otresel hruško. Tudi ogenj je okleval, a se nato prestrašil in ožgal palico, ki je zadela lovca, ki je streljal in zadel medveda, ki je tako močno padel na hruško, da so sadeži popadali na tla. Žal so se v tej zmešnjavi vse hruške pomendrale, ogenj pa je ponesreči zadel hišo, ki je zgorela. Družčina se je razbežala, gospod pa je žalostno sedel na travo, gledal gorečo hišo in si brisal rane.

roci iz OŠ Logatec – ustvarjalci kamišibaja, so se pod vodstvom učiteljic ge. Karmen in ge. Simone predstavili z uličnim gledališčem – kamišibajem. Pripovedovali so različne zgodbe ob slikah, ob koncu pa so ob predstavi kamišibaj še zapeli.

Kaj pa je kamišibaj?

Kamišibaj (jap. *kami*: papir, *šibaj*: gledališče) je edinstvena oblika pripovedovanja zgodb ob slikah. Slike (ilustracije) so vložene v lesen oder, imenovan butaj. Pripovedovalec (kamišibajkar) ob pripovedovanju menja slike, ki prikazujejo dogajanje v zgodbi.

Nekoč se je kamišibajkar pripeljal s kolesom. Na prtljažniku je imel pritrjen lesen oder, pod katerim so bili predali za sladkarije. Na svoj prihod je opozoril z udarjanjem dveh palič

drugo ob drugo. Pri nas pa so kamišibajkarji dvakrat zaploskali.

Kmalu se je okrog njega zbrala množica otrok in krajanov. Za drobiž so si kupili sladkarijo in ogled predstave.

Kamišibajkar je svojo zgodbo premišljeno pripravil v nadaljevanjih. Ko je bilo najbolj napeto, se je poslovil in odpeljal. S tem si je zagotovil publiko ob naslednjem obisku.

Tudi nam so obljubili, da nas bodo še obiskali in nam pripovedovali zgodbe.

Hvala vsem kamišibajkarjem.

Leonida

Obisk Cerkljanskih lavfarjev.

Svetniki in živali

Ko vpišeš živali, dobiš ime puščavnika, ki goduje 15. januarja. Znan je po tem, da mu je Bog dolga leta pošiljal krokarja, ki mu je vsak dan prinesel pol hleba kruha.

1. Svetemu Roku je prinašal kruh, ko je preboleval kugo.

3. Blaženi Slomšek jih je kot otrok pogosto pasel.

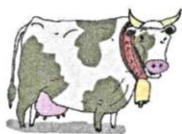
5. Sveti Frančišek ga je udomačil.

7. Sv. Jurij to žival, ki jo poznamo predvsem iz pravljič, na slikah prebada s sulico.

10. Celo one so poslušale sv. Antona Padovanskega, ko jim je pridigal.

2. Z zvončkom okrog vratu je prebudila sv. Medarda, ko so mu jo ukradli.

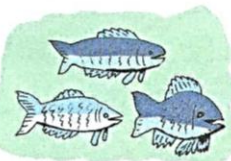
4. Sveti Makarij je izprosil ozdravljenje te grde zverine, ko jo je videl bolno.

6. Sv. Martina so izdale z gaganjem, ko se je skrila, da ga ne bi izvolili za škofa.

9. Ko ga je sv. Hubert zagledal s križem med rogovi, je tisti trenutek pospravil puško.

AKTIVNOSTI

V PREŠERNEM VZDUŠJU, POGOVORIH,
DRUŽENJU ...

S SVOJCI, PRIJATELJI, OTROKI,
PROSTOVOLJCI, ZAPOSLENIMI ...

Meni pa je dobro, da sem blizu Tebe, moj Bog.

Ps 73,28

*Franc Zorko
Ivan Kalembe
Jožefa Matjaž*

Blagor vam, ker ste se že tukaj veselili srečne večnosti.

DOPOLNJEVANJE

Dopolnite naslove slovenskih filmov.

- Na svoji _____ (F. Štiglic, vojni film)
 Ne čakaj _____ (F. Čap, romantična komedija)
 Srečno _____ (J. Gale, mladinski pustolovski)
 Tistega lepega _____ (F. Štiglic, komedija)
 Kekčeve _____ (J. Gale, mladinski pustolovski)
 Cvetje v _____ (M. Klopčič, romantična melodrama)
 Sreča na _____ (J. Kavčič, mladinski film)
 Ko zorijo _____ (R. Ranfl, mladinski romantični film)
 Boj na _____ (J. Drozg, socialna drama)
 Gremo mi _____ (M. Hočevnar, mladinski pustolovski)
 Učna leta _____ (J. Kavčič, mladinska komedija)
 Poletje v _____ (T. Štiglic, mladinski pustolovski)
 Moj ata, _____ (M. Klopčič, tragikomedija)

SMEJALNICA

BRATEC:

Starša vprašata svojega sinka, ali si želi bratca. On pa odvrne: »Mislim, da ni potrebe. Zaenkrat vaju še lahko obvladam sam!«

GOVEDO:

Utujen popotnik potrka na vrata kmetije, rekoč: »Oprostite, ali imate morda kozarec mleka?« Kmetica odmaje z glavo: »Žal ne. Odkar mož dela v tovarni, pri hiši nimamo nobenega goveda več.«

TENIS: »Zdravnik mi je svetoval, naj opustim tenis.« »Si bil pri njem na pregledu?« »Ne, videl me je, kako igram tenis.«

D. K.